

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزلمان محیط زیست طلانه

کبوترخانه‌های اصفهان و نقش مؤثر آنها در صنعت گردشگری

فیروز مهجور، سیده ساجده محمدی^{*}، منیژه محمدی

^۱استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه تهران fmahjour@ut.ac.ir

^۲دانش‌آموخته مقطع کارشناسی ارشد باستان‌شناسی دانشگاه تهران smohammadi389@hotmail.com

^۳دبیر آموزش و پرورش ناحیه یک استان اصفهان m00243247@gmail.com

چکیده

در قرن حاضر یکی از منابع مهم ارزی کشورها، از طریق ورود گردشگران به دست می‌آید که آن را "صنعت گردشگری" می‌نامند. از این روی همواره کشورها در نظر دارند تا با سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های دقیق و منسجم به رشد بیش از پیش این صنعت در کشور خود کمک نمایند. گردشگری دارای جاذبه‌ها و جنبه‌های متنوع است و گردشگران نیز بر اساس اهداف و برنامه‌های مختلف جغرافیایی، زیست محیطی، فرهنگی، مذهبی، تفریحی، ورزشی، علمی و درمانی به سفر می‌پردازند. در این میان، گردشگری فرهنگی و تاریخی اهمیت زیادی دارد و درصد بالایی از گردشگران را به خود اختصاص داده است. کشور ما ایران نیز به دلیل برخورداری از فرهنگ و تمدن چند هزار ساله، دارای هزاران اثر تاریخی و فرهنگی است که در جای‌جای این سرزمین پراکنده‌اند. از جمله این آثار مهم و در عین حال کمتر شناخته و معرفی شده، کبوترخانه‌ها هستند. این ابنیه بزرگ که عمدتاً در استان اصفهان واقع شده و از جهات گوناگون از جمله طرح، نقشه و اندازه تنوع دارند، علاوه بر آنکه در گذشته و حتی حال، عامل مؤثری در رشد کشاورزی منطقه محسوب گردیده‌اند، از جنبه‌های گوناگون اقتصادی، زیست محیطی و معماری نیز اهمیت دارند. این آثار به علت ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد خود و استقرار هزاران کبوتر در آنها توجه گردشگران را از قرن‌ها پیش به خود جلب نموده‌اند. از این روی لازم است با نگاهی جدی‌تر به آنها، زمینه را برای شناخت و معرفی و در عین حال احیای آنها فراهم آورد، تا موجب جذب بیشتر گردشگران گردد. این مقاله نیز در جهت نیل به اهداف مذکور تدوین گردیده است. شیوه پژوهش نیز از این قرار است: روش کتابخانه‌ای و بررسی‌های میدانی از جمله عکس برداری و شناسایی برج‌های کبوتر.

واژگان کلیدی: کبوترخانه، اصفهان، معماری، گردشگری.